

Bankový sektor podporuje proces energetickej transformácie v Poľsku

Mgr. Marta Lukáčová*

Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta manažmentu

Katedra financií

Konštantínova 16, 080 01 Prešov, Slovakia

marta.lukacova@smail.unipo.sk

Mgr. Halina Kot

Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta manažmentu

Konštantínova 16, 080 01 Prešov, Slovakia

kothalina18@gmail.com

MUDr. Júlia Abu-Zaid, MBA

Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta manažmentu

Katedra financií

Konštantínova 16, 080 01 Prešov, Slovakia

abuzaidjulia@gmail.com

* corresponding author

Abstrakt: Cieľom príspevku je poukázať na využívanie obnoviteľných zdrojov pri produkcii energie v Poľsku a na financovanie environmentálnych projektov bankami v Poľsku. Banky sú jedným z mnohých investorov v sektore OEÚ. Často vyplňajú medzeru vo finančných zdrojoch, ktoré chýbajú na investície do energetickej transformácie. Sú tiež hnacou silou nových technológií. Nevyhnutne sa stávajú hlavným účastníkom financovania projektov OEÚ. V procese energetickej transformácie zohráva kľúčovú úlohu bankový sektor, ktorý financuje prevažnú väčšinu projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. V situácii hospodárskej krízy, ktorá je dôsledkom pandémie koronavírusu, je veľmi dôležité zachovať priechodnosť bankového kanála, pretože v Poľsku neexistujú žiadne iné inštitúcie, ktoré by poskytovali finančné zdroje pre hospodárstvo. COVID-19 spôsobil globálnu zdravotnú krízu a spomalenie globálnej ekonomiky, ale nespomalil zmenu klímy.

Kľúčové slová: Obnoviteľné zdroje energie a ich financovanie; Komerčné banky v Poľsku; Ekologické hospodárske riadenie

JEL klasifikácia: Q29; Q42

Informácia: Tento príspevok je jedným z čiastkových výstupov vedecko-výskumného grantu č. 1/0741/20 – VEGA (Aplikácia variantných metód pri odhaľovaní symptómov hroziaceho bankrotu slovenských podnikov s cieľom udržateľnosti ich rozvoja).

1. Úvod

Obnoviteľná energia nie je nová technológia a má v Európe významné postavenie. Prvá veterná farma na mori bola založená už v roku 1991. Bola to dánska farma "Vindeby" pozostávajúca z 11 veterných turbín. V tom istom roku Nemecko zaviedlo prvú "garantovanú tarifu" pre obnoviteľné zdroje energie v Európe. Mal to byť politický mechanizmus na podporu investícií do technológií obnoviteľnej energie. Do roku 2000 bolo v Európe viac ako 70 % všetkých veterných elektrární a 20 % všetkých fotovoltaických zariadení na svete. V roku 2000 bola založená prvá veľkoplošná veterná farma na svete "Horns Rev", a to v Dánsku. Európa sa tiež stala najväčším trhom pre fotovoltaické moduly: v roku 2008 bol jej podiel na trhu 70 %.

Zvyšok sveta tiež čoraz viac využíva a vyrába obnoviteľnú energiu, ale Európa zostáva lídrom v tejto oblasti. EÚ je predchodcom v oblasti obnoviteľnej energie a prostredníctvom právnych predpisov vynaložila značné úsilie na optimálnejšie začlenenie obnoviteľnej energie do európskych energetických systémov. V snahe o celosvetové vedúce postavenie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov stanovila EÚ jasné smerovanie, ktorým sa môžu ostatné krajiny riadiť. Keď sa v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov (2009/28/ES) stanovili vnútroštátne ciele pre členské štáty EÚ, považovalo sa to za "inovačný akt". Dnes si tieto ciele stanovilo 173 krajín sveta (European Commission 2020).

2. Základné teoretické východiská

Obnoviteľná energia je kolektívny názov pre energiu vyrobenú z prírodných zdrojov Zeme, ako je slnečné svetlo, vietor, vodné zdroje (rieky, prílivy a vlny), teplo zo Zeme alebo spaľovanie biomasy. Proces premeny týchto obnoviteľných zdrojov na energiu nevytvára žiadne emisie skleníkových plynov. Preto sa obnoviteľná energia nazýva aj "čistá energia". Môže byť použitá na priamu výrobu elektriny alebo tepla pre naše domovy a priemysel. Energetická bezpečnosť je prioritnou otázkou moderného štátu zo sociálneho, hospodárskeho, environmentálneho a politického hľadiska. Je definovaná ako stav hospodárstva, ktorý umožňuje nepretržité pokrytie súčasného a budúceho dopytu zákazníkov po palive a energii. Je podmienená mnohými faktormi:

- dostupnosťou zdrojov energie,
- technickým stavom prenosovej infraštruktúry,
- umiestnením,
- stupňom diverzifikácie a využívania domácich a zahraničných zdrojov dodávok,
- diverzifikáciou palivovej základne pre elektrickú energiu a vykurovanie.

Závisí aj od kapacity skladovania paliva, stupňa rozvoja prepojení vnútroštátnych a medzinárodných energetických systémov a prevádzkových podmienok na domácom a medzinárodnom trhu (Cire 2021).

Energia z bioplynu sa používa na výrobu elektriny alebo tepla a energia z biopalív sa používa v odvetví dopravy. Energia z obnoviteľných zdrojov bude zohrávať zásadnú úlohu pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy. Nielenže je k dispozícii vo veľkých množstvách v EÚ, ale jej ceny sú tiež konkurencieschopné s cenami fosílnych palív. Tento druh energie preto môže urobiť naše energetické systémy cenovo dostupnejšie a Európsku úniu menej závislú od dovážaných fosílnych palív. Môže tiež poskytnúť celý rad nových pracovných miest, vytvoriť nové príležitosti pre priemysel a prispieť k hospodárskemu rastu (European Commission 2021).

Schopnosť bánk financovať hospodárstvo sa v posledných rokoch stala kľúčovou otázkou pre poľské bankovníctvo. Je to spôsobené rastúcim zaťažením vonkajších bánk, a to aj prostredníctvom bankovej dane, poplatkov pre BFG (bankový záručný fond), zvýšením záťaže v dôsledku nezahrnutia fiškálnych výhod do nákladov na získanie príjmu a neprimerane vysokými požiadavkami kapitálovej primeranosti v porovnaní s inými krajinami Európskej únie. Okrem klasických daní sa finančným ekonomickým kompenzáciám účtujú rôzne poplatky, ktoré upravuje zákon. Banková daň sa začala vo väčšej miere uplatňovať až po medzinárodnej finančnej kríze. Vo všeobecnosti možno túto daň definovať ako verejnoprávny poplatok pre konkrétnu skupinu finančných subjektov, t. j. banky (Dec a Masiukiewicz 2013).

V dôsledku týchto bremien a regulačných požiadaviek sa podiel návratnosti kapitálu neustále znižoval, čo znížilo príležitosti na získavanie kapitálu a rast činností, najmä úverových činností. Narastajú hrozby pre rozvoj

bankového sektora, ako napríklad ďalšia minimálna požiadavka na vlastné zdroje a oprávnené záväzky (MREL), eskalácia spotrebiteľskej regulácie (SDEÚ-2). Zvyšujú sa aj právne riziká spojené s úvermi na bývanie v cudzej mene, čo sa premieta do zvýšených finančných nákladov spojených s ich portfóliami (Marcinkowska a Wdowiński 2016).

V súčasnosti sú ekologické investície v Poľsku financované z viacerých zdrojov. Národný fond na ochranu životného prostredia a vodné hospodárstvo zaujíma významné miesto medzi dostupnými verejnými finančnými prostriedkami. Systém environmentálnych fondov dopĺňajú finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu, konverzia poľského zahraničného dlhu, peniaze rôznych ekologických nadácií, komerčných bánk, investičných fondov, lízingových inštitúcií, zahraničnej pomoci a vlastných zdrojov ľudí. Na environmentálnom trhu dominujú verejné zdroje (environmentálne fondy, nadácie, zahraničná pomoc, centrálny rozpočet a rozpočty miestnych samospráv) a používajú sa na podporu vykonávania štátnych environmentálnych politík a regionálnych a miestnych environmentálnych programov. Súkromný sektor (investičné fondy, banky, fondy investorov) je posilnený progresívnym procesom privatizácie a prevodom trhových pravidiel financovania investícií v oblasti ekologických investícií (Toruński a Wyrębek 2010).

3. Výsledky a diskusia

Najnovšie údaje Ústredného štatistického úradu (GUS) o podiele energie z obnoviteľných zdrojov na domácej spotrebe energie ukazujú, ako ďaleko sa Poľsko dostalo v uplynulom roku. Hoci sa podiel zelenej energie v roku 2019 zvýšil, stále sa nepodarilo dosiahnuť cieľ 15 % (Berent a Kowalska 2019).

V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov sú členské štáty povinné zabezpečiť v roku 2020 určitý podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie.

Povinné vnútroštátne všeobecné ciele predstavujú 20 % podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie v Európskej únii. V prípade Poľska bol tento cieľ stanovený na 15 %. Okrem toho by mal každý členský štát zabezpečiť, aby v roku 2020 podiel energie z obnoviteľných zdrojov vo všetkých druhoch dopravy bol aspoň 10 % konečnej spotreby energie v doprave. Podľa najnovších údajov GUS sa v roku 2019 percentuálny podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej energetickej spotrebe, vypočítaný ako pomer hrubej konečnej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov a hodnota hrubej konečnej energetickej spotreby zo všetkých zdrojov, v porovnaní s rokom 2018 zvýšil o 0,70 percentuálneho bodu a dosiahol 12,18 % (Berent-Kowalska a kol. 2019).

Faktory, ktoré prispeli k zvýšeniu tohto ukazovateľa podľa GUS sú zvýšenie hrubej konečnej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov (o 4,22 %) a zníženie hrubej konečnej energetickej spotreby zo všetkých zdrojov (o 1,77 %).

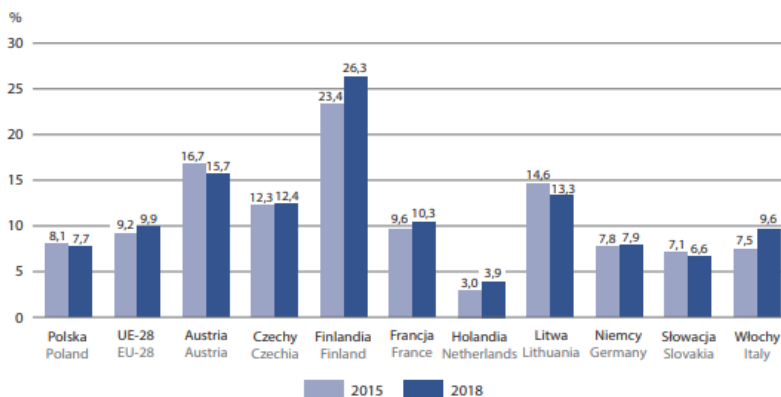
Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie na elektrickej energii sa v porovnaní s rokom 2018 zvýšil o 1,31 %. Faktory, ktoré ovplyvnili nárast tohto ukazovateľa, boli podľa GUS zvýšenie hrubej konečnej spotreby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov (o 9,52 %) a zníženie hrubej konečnej spotreby elektrickej energie (o 0,81 %).

Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie na vykurovaní a chladení sa v porovnaní s rokom 2018 zvýšil o 0,84 %. Faktory, ktoré prispeli k zvýšeniu tohto ukazovateľa, boli zvýšenie konečnej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov na vykurovanie a chladenie (o 1,25 %) a zníženie celkovej hrubej konečnej energetickej spotreby na vykurovanie a chladenie (o 4,06 %).

Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie v doprave sa v porovnaní s rokom 2018 zvýšil o 0,46 %. Faktory, ktoré prispeli k zvýšeniu tohto ukazovateľa, boli zvýšenie spotreby energie z obnoviteľných zdrojov energie v doprave (o 11,37 %) a menej významný celkový nárast spotreby energie v doprave (o 1,91 %).

Hlavný štatistický úrad (2020) vo svojich informáciách o stave národného cieľa OS poukazuje na to, že v roku 2019 sa v porovnaní s rokom 2012 inštalovaný výkon vo fotovoltaických elektrárnach zvýšil 1 184-krát a elektrina, ktorú vyrobili 623-krát. V roku 2012 sa však inštalovaná kapacita v národnej fotovoltaike stále blížila k nule. GUS tiež uvádza, že v roku 2020 dosiahlo a prekročilo cieľový podiel energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej spotrebe energie 12 členských štátov.

Graf 1. Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie v členských štátoch EÚ

Zdroj: Hlavný štatistický úrad 2020

Spomedzi členských štátov uvedených na grafe 1 sa v porovnaní s rokom 2015 znížil podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie v štyroch z nich: Poľsko, Rakúsko, Litva a Slovensko. V Poľsku to bol pokles v roku 2018 v porovnaní s rokom 2015 o 0,4 %. V Rakúsku sa tento podiel znížil v roku 2018 oproti roku 2015 o 1,0 %. V Litve sa podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie znížil v roku 2018 oproti roku 2015 o 1,3 % a na Slovensku o 0,5 %. V ostatných prípadoch došlo k zvýšeniu podielu energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie, najmä vo Fínsku o 3,0 % a v Taliansku o 2,1 %.

Tabuľka 1. Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej hrubej spotrebe energie v Poľsku, EÚ-28 a vybraných členských štátoch v rokoch 2015-2018

Wyszczególnienie Specification	2015	2016	2017	2018
	%			
Polska Poland	11,9	11,4	11,1	11,5
UE-28 EU-28	16,7	17,0	17,5	18,0
Austria Austria	33,5	33,4	33,1	33,4
Czechy Czechia	15,1	14,9	14,8	15,1
Finlandia Finland	39,3	39,0	40,9	41,2
Francja France	15,0	15,7	16,0	16,6
Holandia Netherlands	5,7	5,8	6,5	7,4
Litwa Lithuania	25,8	25,6	26,0	24,4
Niemcy Germany	14,9	14,9	15,5	16,5
Słowacja Slovakia	12,9	12,0	11,5	11,9
Włochy Italy	17,5	17,4	18,3	17,8

Zdroj: Hlavný štatistický úrad 2020

Pri vnútroštátnom získavaní (a používaní) energie z obnoviteľných zdrojov majú dominantné postavenie tuhé biopalivá. Ich podiel na generacej energii z obnoviteľných zdrojov v roku 2019 predstavoval 65,56 % a v porovnaní s rokom 2015 klesol o 7,99 %. Počas tohto obdobia (2015 – 2019) sa podiel veternej energie zvýšil z 10,41 % na 13,72 %, kvapalných biopalív z 9,02 % na 10,36 %, bioplynu z 2,55 % na 3,15 % a slnečnej energie z 0,56 % na

1,40 %. Podiel vodnej energie zostal počas tohto obdobia na podobnej úrovni. V roku 2019 dosiahli tepelné čerpadlá relatívne vysokú pozíciu pri získavaní energie z obnoviteľných zdrojov dopravcami pred vodou, slnečnou energiou, komunálnym odpadom a geotermálnou energiou (Chwieduk a Jaworski 2018).

Santander Bank Polska podpísala zmluvu s Energa (Energa Capital Group – poľská kapitálová skupina zaoberajúca sa výrobou, distribúciou a predajom elektrickej energie, poskytujúce elektrickú energiu približne 2,7 miliónu zákazníkov, čo je približne 17 % podielu na obrate elektrickej energie na trhu). Ide o prvú zmluvu o úvere viazanú na ESG (životné prostredie, sociálna správa a správa vecí verejných), t. j. na základe posúdenia záväzku dlžníka k trvalo udržateľnému rozvoju a zodpovednému podnikaniu. Dohoda podpísaná konzorciom 5 bánk sa týka revolverového úveru (RCF). Platí do roku 2024 s možnosťou predĺženia do roku 2026. Výška úverovej marže bude závisieť od výkonnosti spoločnosti v troch oblastiach udržateľnosti, ktorými sú environmentálna, sociálna zodpovednosť a správa a riadenie spoločnosti (ukazovatele ESG). Hodnotenie ukazovateľov ESG bude raz ročne vykonávať Vigeo Eiris (Moody's Group Company), nezávislá medzinárodná ratingová agentúra špecializujúca sa na oblasť ESG. Okrem toho ustanovenia dohody zakazujú pridelovanie úverových fondov na akúkoľvek investíciu do uhoľnej energie. Ide o prvú zmluvu o úvere na poľskom trhu, ktorej finančné podmienky sú striktné závislé od zapojenia dlžníka do činnosti v oblasti životného prostredia, sociálnej správy a správy a riadenia spoločnosti. Santander Bank Polska zavádzajúca model financovania spojený s ESG v Poľsku, plní ciele svojej stratégie zodpovednej banky na podporu iniciatív trvalo udržateľného rozvoja v poľskom energetickom sektore. Santander sa aktívne podieľa na podpore poľského energetického sektora pri jeho prechode na trvalo udržateľný rozvoj a nízkouhlíkové hospodárstvo. Financovanie spojené s ESG je nástroj, ktorý zavádza hmatateľné stimuly pre dlžníka, ale aj skutočnú zodpovednosť za opatrenia na zlepšenie environmentálneho a sociálneho profilu. Spojený s ESG je nový model financovania, ktorý v posledných rokoch rýchlo rastie. V roku 2018 dosiahla globálna hodnota tohto trhu 77,2 miliardy USD, čo predstavuje nárast o 60 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V prvom štvrtroku 2019 sa Santander Group zúčastnila na viac ako 70 % nových finančných transakciách spojených s ESG na celom svete, pričom v tomto modeli sa nachádza na vedúcej pozícii medzi bankami, ktoré ponúkajú úverové produkty. Na základe skúseností z iných krajín sa zdá, že financovanie spojené s ESG sa môže stať cenou súčasťou štruktúry financovania poľských spoločností z mnohých odvetví, ktoré chcú rozšíriť portfólio finančných partnerov tak, aby zahŕňalo sociálne a environmentálne ciele (Bankier 2019).

Úverový vzorec viazaný na ESG motivuje spoločnosti, aby investovali do trvalo udržateľného rozvoja. Odmenu takéhoto záväzku sú priaznivé podmienky úverového financovania, ale na druhej strane vyššie marže v prípade, že dlžník neplní ciele ESG. Záväzky spoločností v oblasti udržateľnosti týkajúce sa financovania ESG analyzujú a hodnotia nezávislé analytické agentúry. Výsledky ročných auditov sú základom pre banky na vyhodnotenie nákladov na pôžičky dlžníkovi. V prípade dohody s Energom bude Vigeo Eiris, medzinárodná ratingová agentúra Moody's, ktorá sa špecializuje na posudzovanie integrácie sociálnych, environmentálnych faktorov a faktorov správy a riadenia spoločnosti do spoločnosti na celom svete, pôsobiť ako audítor ESG. Dohoda bola uzavretá v konzorciu so štyrmi ďalšími bankami: CaixaBank, MUFG Bank, PKO BP a BGK. Santander Bank Polska pôsobí ako koordinátor, agent a zástupca ESG. Santander Bank Polska, BNP Paribas Bank Polska a PKO Bank Polish podpísali dohody v hodnote 479 miliónov PLN (GLOBEnergia 2020).

Spoločnosť Energa zamestnáva 190 ľudí. Tržby v roku 2019 dosiahli 67 miliónov eur. Santander Bank Polska pôsobí ako úverový agent a finančné prostriedky sa použijú na vybudovanie portfólia 4 veterných projektov a 29 fotovoltaických projektov. Transakcia je jedným z najväčších finančných prostriedkov hybridných portfólií v Poľsku. Všetky projekty, na ktoré sa transakcia vzťahuje, vyhrali aukcie OME a podpíšu 15-ročné diferenciálne zmluvy, ktoré im poskytujú garantovanú úroveň predajných cien elektrickej energie. Santander Bank Polska pokračuje vo vykonávaní svojej zelenej agendy a je dôležitou súčasťou ekologickej transformácie poľských energetických systémov.

Spoločnosť BNP Paribas BP podpísala dohodu so spoločnosťou Respect Energy (predtým TRMEW Obrót), na základe ktorej 100 % elektrickej energie nakúpené priamo bankou bude pochádzať z vodných elektrární. Tým sa výrazne znížia emisie oxidu uhličitého do atmosféry a znížia sa emisie oxidu siričitého, oxidov dusíka a tuhých častíc. Respect Energy je poľský dodávateľ energie, ktorý ponúka elektrickú energiu len z obnoviteľných zdrojov. Banka podporuje zákazníkov pri prechode na nízkouhlíkové hospodárstvo, znižuje negatívny vplyv prevádzkových činností na životné prostredie a inšpiruje zákazníkov, aby prijímali informované finančné rozhodnutia. Vďaka financovaniu banky používa fotovoltaické panely viac ako 15 000 domácností. Činnosť spoločnosti Respect Energy sa zameriava na veľkoobchod s energiou, vlastnícke práva, záruky pôvodu, ako aj výrobu a predaj energie z obnoviteľných zdrojov koncovým používateľom. Spoločnosť v súčasnosti pôsobí v Poľsku, Nemecku, Rakúsku, Švajčiarsku, Taliansku a

Maďarsku. V roku 2019 dosiahla spoločnosť obrat 2,79 miliardy PLN. Banka tiež dôsledne realizuje stratégiu financovania spoločností v Poľsku, ako aj podpory strategických investícií z hľadiska štátu a pozitívneho vplyvu: sociálneho, hospodárskeho a environmentálneho.

PKO Bank Polish S.A bude financovať "zelenú energiu" podpísaním úverovej zmluvy s PAK PCE Photovoltaic v hodnote 138 miliónov PLN. Účasť PKO na tomto projekte potvrdzuje, že banka aktívne podporuje investície do OS. Dohoda uzavretá medzi PKO Bank Polski a PAK PCE Photovoltaic je ďalším príkladom záväzku banky k ekologickej transformácii. Vo februári tohto roku banka v konzorciu s dvoma ďalšími inštitúciami podpísala zmluvu v hodnote 479 miliónov PLN (105 miliónov EUR) na financovanie portfólia OS nezávislého výrobcu energie z obnoviteľných zdrojov. V roku 2020 PKO Bank Polish zaviedla politiku v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov (OEÚ), ktorá spĺňa potrebu podporovať životné prostredie, predchádzať globálnym klimatickým zmenám a transformovať Poľsko smerom k nulovým emisiám. Cieľom tejto politiky je postupne zvyšovať podiel skupiny na financovaní OME. Politika definuje preferované smery rozvoja úverového portfólia v segmente OS. Zameriava sa najmä na financovanie projektov fotovoltaičných poľnohospodárskych podnikov a veterných mlynov (Money 2020).

4. Záver

Väčšie zapojenie poľských bánk do investícií do OEÚ podporuje nielen zmena klímy v tomto segmente, ale aj vážna nadmerná likvidita, ktorú má sektor financií k dispozícii. Optimálna úroveň ukazovateľa v závislosti od hospodárstva by nemala presiahnuť 100 %, pretože je potrebné hľadať externé financovanie nad túto hodnotu. Na druhej strane, nízky vzťah medzi úverom a vkladom môže naznačovať problém nadmernej likvidity bánk. Podľa údajov Európskej centrálnej banky (2021) má prevažná väčšina bankových sektorov krajín Európskej únie vyššie depozitné sadzby ako úvery, čo poukazuje na stabilitu európskeho bankového systému. Medzi krajiny s mierne vyššou mierou ako 100 % patrí Nemecko (100,6 %), Francúzsko (107,8 %), Španielsko (102,7 %) a Holandsko (111 %). Prebytok likvidity poľských bánk sa v súčasnosti odhaduje na približne 200 miliárd PLN, zatiaľ čo zo záverov predložených v správe WIB (Varšavský bankový inštitút) vyplýva, že investície do OEÚ počas nasledujúcich 10 rokov si budú vyžadovať celkové zvýšenie kapitálu o približne 116 miliárd, čo je o niečo viac ako polovica súčasného prebytku. Jedným z najdôležitejších účinkov pandémie na bankový sektor v Poľsku je výrazné zvýšenie likvidity. V prvom polroku sa vklady poľských bánk zvýšili o 210 miliárd PLN na 1,69 bilióna PLN, čo je nárast o 14 % (medziročne o 18 %). Naproti tomu úvery vzrástli len o 30 miliárd PLN na 1,44 bilióna PLN, čo je nárast o 2 % oproti rovnakému obdobiu (Belt a Surma 2017).

To je jeden z hlavných dôvodov, prečo sú banky ochotné znížiť depozitné sadzby a zväziť uvoľnenie úverových politík. Pri týchto výpočtoch sa musí zohľadniť skutočnosť, že nadbytočná hotovosť na bankových účtoch je dôsledkom zníženia investícií poľských spoločností v čase krízy. Treba tiež poznamenať, že v rokoch 2013 – 2019 predstavovali banky približne 60 % financovania odvetvia, pričom na tento účel poskytli takmer 50 miliárd PLN, zatiaľ čo ročná produkcia úverov sektora sa potom pohybovala okolo 300 miliárd PLN. Zo zostavovania týchto údajov vyplýva, že financovanie OEÚ by nemalo predstavovať výzvu pre finančný trh. Plánuje sa vyčleniť 3 miliardy EUR na rozvoj veternej energie, ktorá bude pochádzať z úverovej časti národného plánu obnovy (KPO). Vládne dotácie budú obrovskou podporou pre všetkých podnikateľov, ktorí sa budú snažiť investovať do tohto odvetvia. Kapitál, ktorý Poľsko dostane z nástroja na obnovu a odolnosť, predstavuje 24,9 miliardy EUR v grantoch a 34,2 miliardy EUR v úveroch (Gov 2021).

Vláda chce podporiť investície do veternej energie na pevnine aj na mori, ako aj fotovoltaiku. Reforma týkajúca sa odstránenia prekážok OOS bola doplnená uľahčením možnosti realizácie investícií do pobrežných veterných elektrární. Poľsko bude mať za niekoľko rokov len prvé veterné elektrárne na mori. Dlhé čakanie má však dobré stránky - veterné farmy v poľskom Baltskom mori budú môcť využívať najnovšie obrie turbíny. Najnovšia veterná turbína od spoločnosti Siemens môže poskytnúť investorovi ročnú výrobu elektrickej energie o štvrtinu viac ako predchádzajúci model. Má byť k dispozícii v roku 2024, čo sa zhoduje s dátumom inštalácie prvých projektov veterných fariem v Poľskom mori. Nový model bude mať takmer dvojnásobný výkon ako priemer veterných turbín inštalovaných dnes v Európe. Ich väčšia sila znamená, že investori môžu postaviť menej veterných mlynov, ale mohlo by to tiež uvoľniť miesto pre viac projektov (Polska 2041 2020).

Cieľom Európskej únie je získať 32 % energie z alternatívnych zdrojov do konca roka 2032. Samozrejme, každá krajina má svoj vlastný plán. Ak bude Poľsko pracovať v súlade s cieľmi klimatického a energetického balíka EÚ, podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie by mal do roku 2030 dosiahnuť 21 %. Vodná

energia, veterná energia a biomasa majú najväčší podiel na poľskom trhu s obnoviteľnými zdrojmi energie. Intenzívne sa rozvíja aj fotovoltaika, t. j. spracovanie slnečného žiarenia na elektrickú energiu (Kwinta 2020).

Zoznam bibliografických odkazov

- Bankier. 2019. „Spoločnosť Energa podpísala s konzorciom piatich bánk pôžičku spojenú s ESG v hodnote 2 miliárd PLN” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: <https://www.bankier.pl/wiadomosc/Energa-ma-umowe-kredytu-ESG-linked-o-wartosci-2-mld-zl-z-konorcjum-pieciu-bankow-opis-7739475.html>
- Belt, J. and T. Surma. 2017. „Winter Package” of the European Commission and the direction and implementation of energy policy until 2030.” *Energy Market*. Vol. 2, no. 129.
- Berent – Kowalska, G. a kol. 2019. „Energia ze źródeł odnawialnych w 2019 r.” *GUS*. ISSN: 1898-43479
- Cire. 2021. „Nowe technologie w energetyce” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: nowe-technologie-w-energetyce.cire.pl
- Dec, P. and P. Masiukiewicz. 2013. „Bank tax.” C.H. Beck. ISBN: 978-83-255-5878-9.
- Directive 2009/28/EC of the European Parliament and of the Council of 23 April 2009 on the promotion of the use of energy from renewable sources amending and consequently repealing Directives 2001/77/EC and 2003/30/EC
- European Central Bank. 2021. „Economic Bulletin” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/index.en.html>
- European Commission. 2020. „News” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: [ec.europa.eu/info/news/focus-renewable-energy-europe-2020-mar-18_pl\[dostep:2020-03-18](http://ec.europa.eu/info/news/focus-renewable-energy-europe-2020-mar-18_pl[dostep:2020-03-18)
- European Commission. 2021. „News” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: [ec.europa.eu/info/news/focus-renewable-energy-europe-2020-mar-18_pl\[dostep2021.04.20](http://ec.europa.eu/info/news/focus-renewable-energy-europe-2020-mar-18_pl[dostep2021.04.20)
- GLOBEnergia. 2020. „Raporty” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: <https://globenergia.pl/>
- Gov. 2021. „Krajowy Plan Odbudowy” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: <https://www.gov.pl/web/planodbudowy>
- Hlavný štatistický úrad. 2020. „Energia z obnoviteľných zdrojov v roku 2019” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/srodowisko-energia/energia/energia-ze-zrodel-odnawialnych-w-2019-roku,3,14.html>
- Chwieduk, D. and M. Jaworski. 2018. „Renewable energy in construction.” Warsaw: PWN Scientific Publishing House, 400 pp. ISBN 978-83-012-0326-9
- Kwinta, W. 2020. „Obnoviteľné zdroje energie v Poľsku a vo svete.” *Inzynieria*. [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: https://inzynieria.com/energetyka/odnawialne_zrodla_energii/rankingi/58459,odnawialne-zrodla-energii-w-polsce-i-na-swiecie
- Marcinkowska, M. and P. Wdowiński. 2016. „The impact of capital and liquidity regulation of the banking sector on economic Polish.” University of Lodz Publishing House, 328 p.
- Money. 2020. „ZE PAK prešla na spoločnosť Zal. práva na fotovoltaičský projekt Brudzewo” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: <https://www.money.pl/gielda/ze-pak-przeniosl-na-spolke-zal-prawa-do-projektu-fotovoltaicznego-w-brudzewie-6589273634920577a.html>
- Polska 2041. 2020. „Najväčšie veterné turbíny budú môcť stáť na poľskom mori” [online]. [cit. 2021-05-01]. Dostupné z: <https://www.polska2041.pl/energia/news-najwieksze-turbiny-wiatrowe-beda-mogly-stanac-na-polskim-mor-nId,4517335>
- Toruński, J. and H. Logging. 2010. „The importance of the banking sector in financing environmental protection in Poland, following the example of the BOŚ between 2000 and 2007.” *Scientific Notebooks of the SGGW, European Policies, Finance and Marketing*. Vol. 4, no. 53, pp. 18-26.